

Pšenice obecná

Pšenice obecná

Pšenice obecná je u nás nejrozšířenější plodinou.

Význam pšenice:

- výživa lidí i zvířat
- pšeničná mouka - surovina pro výrobu kynutého i nekynutého pečiva, škrobu, kroupy, krupice, aj.
- výroba škrobu, lihu a piva
- Sláma se zaorává nebo je využita jako podestýlka

Hlavním sklizňovým produktem je zrno, vedlejším je sláma.

Biologické vlastnosti:

- jednoletá plodina pěstovaná jako ozimá a jarní
- Odnožuje na podzim i časně z jara
- Kořeny slaběji vyvinuté
- Zrno je nahé

Pěstitelské požadavky

- Pšenice se pěstuje ve všech výrobních oblastech ČR s výjimkou nejvyšších horských poloh.

Půda: náročná na půdní podmínky a obsah živin v půdě. Nejvhodnější půdy jsou střední až těžší s neutrální až slabě kyselou půdní

Voda: Náročná na vodu, vyhovují jí průměrné srážky

Teplo: Je náročná na teplo

Osevní postup

Nejvhodnějšími předplodinami jsou zlepšující plodiny – jeteloviny, organicky hnojené okopaniny, luskoviny, příp. olejniny.

Pšenice obecná

Pěstování pšenice po obilninách má zhoršující vliv na výnos zrna i jakost.

Předplodiny pro:

- a) **pro pšenicí ozimou** – ozimá řepka, luskoviny, luskovinoobilné směsky, včas sklizené brambory, zelenina, jednosečné jetele. K méně vhodným předplodinám patří obilnina, z nich je nejvíce přijatelný ječmen.
- b) **Pro jarní pšenici** – to samé, ale sejeme ji tam, kde nestihneme zasít ozimou

Výživa a hnojení

A. Pšenice ozimá

- Velmi náročná

Organické hnojení:

- Po horší předplodině 20t/ha hnoje nebo kejdy na podzim

Minerální hnojení:

- musí se aplikovat dle skutečné potřeby s ohledem na předplodinu, výnos nebo půdní druh.

Hnojení N - Celkovou dávku dusíku stanovujeme podle předplodiny, průběhu počasí, stavu porostu, intenzity pěstování

- dávka N je v rozmezí **40-120 kg/ha** (na 1t je třeba aplikovat 25 kg N).

Schéma hnojení N:

➤ **Základní dávka**

- před setím (na podzim) se zpravidla již nepoužívá.
- Max. v dávce 0-40 kg/ha, při nízké zásobenosti, nízké vlhkosti, při špatné předplodině.

➤ **Regeneračně**

- hnojíme podle podmínek od konce února až počátku března v dávce 30 – 40 kg N/ha v pevných ledkových (dusičnanových) hnojivech.

➤ **Produkční dávku**

- aplikujeme počátkem sloupkování zpravidla 3 týdny po regeneračním hnojení nejlépe kapalnými hnojivy (DAM 390) v dávkách 30 – 60kg N/ha
- Ovlivňuje tvorbu klasu (kvítky a klásky) a udržení založených odnoží.

➤ **Pozdní dávka**

Pšenice obecná

- Dává se u potravinářské pekárenské pšenice (konec sloupkování až před metáním) činí 30kgN/ha v ledkových hnojivech.
- **Kapalná hnojiva (DAM 390) se nepoužívají, protože jejich aplikace způsobuje v tomto období popálení rostlin.**

Hnojení P a K

P₂O₅ se pohybují mezi 45 – 125kg.ha⁻¹

K₂O mezi 50 – 200kg.ha⁻¹

Dle zásobenosti v půdě, aplikují se na podzim, před setím. P – superfosfát, K – draselná sůl

Hnojení Ca

Ca – pokud se nehnojilo k předplodině

Vápněním dosahujeme a udržujeme optimální půdní reakci (pH).

B. Pšenice jarní

Hnojení N

- Celková dávka 80-120kg/ha
- hnojení dusíkem k jarní pšenici se liší jen umístěním **první dávky** (není regenerační dávka), která se aplikuje před setím nebo krátce po zasetí (1/2 až 2/3 celkové dávky).
- Další dávky jsou shodné s pšenicí ozimou

Ostatní hnojení je stejné jako u pšenice ozimé

Příprava půdy

a) pšenice ozimá

na podzim:

- ihned po sklizni předplodiny podmítka, aplikace hnojiv
- 3 týdny před setím orba
- Před setím smykování, vláčení, příp. válení

(po raných bramborách stačí zkyprít do hloubky 10 -12 cm)

- Eventuálně setí nezpracované půdy – seje se přímo do napodmítaného povrchu

Pšenice obecná

b) pšenice jarní

Na podzim:

- Zoráme + hnojiva

Na jaře:

- Aplikace N hnojiv a připravíme pozemek k setí

Setí:

Termín setí: dle oblasti – okolo Václava – 28.9., jarní co nejdříve na jaře

Šířka řádků: do max 12.5 cm

Hloubka: 2-3 cm (za sucha 4-5cm)

Výsevek – dle termínu setí 150 -240 kg/ha

Ošetřování za vegetace:

a) pšenice ozimá:

- na podzim: při setí za sucha uválíme cambridgeskými válci, aplikace herbicidů, možné i vláčení
- na jaře: válení, pokud jsou rostliny povytaženy mrazem, přihnojení ledkem, jarní vláčení: prutové brány – omezení plevelů, provzdušnění půdy, podpora odnožování, přehoustlé porosty, aplikace herbicidů a morforegulátorů

b) pšenice jarní :

- po zasetí uválení, zavláčení

Sklizeň:

Červenec až srpen (jarní o 14 dní později), v plné zralosti (zrno je tvrdé, hnědé)

Výnosy: 3,5 – 6 t/ha (až 10 t/ha)